

KNB Positie voorgestelde EU Inc. rechtsvorm

De KNB onderschrijft het streven van de Europese Unie (EU) om het concurrentievermogen van de Europese interne markt te versterken. Hoewel het EU Inc. voorstel hieraan een bijdrage probeert te leveren, ontbeert het voorstel naar de mening van de KNB de cruciale randvoorwaarden voor een solide rule-based systeem. Voor een uiteindelijk werkend resultaat moet een nieuwe Europese rechtsvorm binnen de EU-lidstaten stevig verankerd zijn in de geldende vennootschapsrechtelijke systemen en gebaseerd op onze rechtsstaat de beginselen van preventieve rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming.

Het voorstel beoogt een nieuwe Angelsaksische bedrijfsvorm te introduceren waarvan het concept ver staat van het Europese continentale recht en de juridische tradities, welke nota bene mede gebaseerd zijn op het Europese Recht. Momenteel zorgen de Europese rechtssystemen ervoor dat de levenscyclus van bedrijven aanvangt met preventieve controles en verificaties, die voor de EU Inc. niet lijken te gelden.

Rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming zijn geen bureaucratische obstakels, maar zorgvuldig opgebouwde fundamentele waarden. Zij vormen een strategisch concurrentievoordeel voor Europa en geen beletsel voor groei.

In dit voorstel voor een EU Inc., dat een aanzienlijke impact op burgers, bedrijven, werknemers en het rechtssysteem heeft, ziet de KNB de volgende bezwaren:

- **Amerikanisering van het vennootschapsrecht in de EU.** De EU Inc. leidt tot afbraak van de preventieve rechtsbescherming, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid en kan daardoor ook een nadelig effect hebben op de concurrentiepositie van de EU. Het bestaande systeem levert juist een belangrijk concurrentievoordeel van de EU ten opzichte van andere rechtssystemen. De preventieve juridische controles en robuuste identiteits- en integriteitsverificatie zijn cruciale elementen die de EU onderscheiden van de Angelsaksische landen. Het ontmantelen of omzeilen van deze waarborgen zal de betrouwbaarheid van het ondernemersklimaat in de EU verzwakken in plaats van versterken. In tijden van geopolitieke instabiliteit, is ontmanteling van de rechtsstaat

een zorgelijke keuze. Dit voorstel lijkt dan ook een wanhopige poging om concurrentie op prijs te stimuleren, met averechtse werking voor rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming.

- **"Race to the bottom"**. Om de Europese soevereiniteit te beschermen, is het essentieel dat nieuwe instrumenten in het vennootschapsrecht voortbouwen op de sterke punten van het bestaande EU-model, in plaats van deze te verzwakken. Juist kapitaalverschaffers en investeerders, die met deze Verordening zouden moeten worden gestimuleerd, zoeken naar rechtssystemen die stabiliteit, voorspelbaarheid en handhaving van regels bieden. Het Europese kader voor preventieve controles levert hen precies dit.

De licht gereguleerde EU Inc. brengt het risico prikkels te creëren voor omzeiling van controles, op schijnconstructies en fraude en kan het vertrouwen in de interne markt verzwakken. Het is niet het initiële oprichtingsproces dat innovatieve startups en scale-ups hindert, maar de problemen bij het aantrekken van financiering, het aantrekken en behouden van getalenteerde medewerkers, en het hebben van een duidelijk kader om binnen de EU op te schalen.

- **Respect voor het acquis**. Het oprichten van een onderneming kan al in korte tijd. Europees vennootschapsrecht, zoals we het nu kennen, is zorgvuldig ontwikkeld met een sterke digitalisering die zorgt voor een moderne en veilige omgeving voor een gelijk speelveld. Laat dit eerst volledig tot wasdom komen en stimuleer een optimaal gebruik van de al bestaande (vooral ook digitale) mogelijkheden, voordat een nieuwe grote verandering wordt ingezet. Elke nieuwe bedrijfsvorm zou compatibel moeten zijn met het acquis zonder conflicterende standaarden of lagere niveaus van veiligheid en bescherming. Invoering van een parallel systeem leidt tot onzekerheid, rechtsongelijkheid en verwarring bij ondernemers. En let wel: de EU Inc. is niet beperkt tot startups en scale-ups, maar toepasbaar voor iedere ondernemer.
- **De poortwachtersrol**. De ervaring leert dat goede intenties alleen onvoldoende bescherming bieden. Robuuste anti-witwas mechanismen en systemen voor identiteitsverificatie, fraudepreventie en toezicht zijn onmisbaar. Dit blijkt ook uit de

invoering van het AML pakket. Het voorstel lijkt een trendbreuk met de nationale wens om de poortwachtersrol te versterken en de EU regelgeving die in 2027 wordt ingevoerd. Juist door die poortwachtersrol weet een ondernemer vooraf met wie hij zaken doet en wat de risico's zijn. Een parallel systeem zonder gelijkwaardige controles zou de interne markt blootstellen aan ernstige risico's als fraude, misbruik en witwassen en zal op den duur onvermijdelijk leiden tot een zwaardere belasting van de rechtspraak, die zal moeten worden ingezet om achteraf correcties te laten plaatsvinden. Dit alles nog los van de hoge kosten die dit voor de ondernemer zal meebrengen.

Een balans tussen publieke en private belangen is cruciaal. De EU Inc. staat op gespannen voet met het bestaande rechtssysteem. Belastingsovereiniteit van lidstaten, flexibiliteit in het ondernemen, bescherming van werknemers, consumentenbescherming en bescherming van schuldeisers zijn en blijven aspecten die aandacht verdienen. Een nieuwe Europese rechtsvorm kan en mag niet ten koste gaan van de fundamentele principes binnen de EU. Een nieuwe rechtsvorm moet stevig verankerd zijn in het goed functionerende vennootschapsrechtelijk systeem van Nederland en de EU. De voorgestelde EU Inc. is dat niet.

De KNB is van mening dat een betere route is het vennootschapsrecht zoals wij dit nu kennen verder te harmoniseren en daadwerkelijke obstakels voor alle rechtsvormen te beperken. Dit versterkt het competitievermogen vanuit de intrinsieke waarden van de Europese Unie en houdt de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming in stand.

Het notariaat staat voor rechtszekerheid en rechtsbescherming in de samenleving en het economisch verkeer. Daarbij hebben notariële diensten een preventieve werking: door zaken vooraf goed te regelen bij een notaris, wordt achteraf veel leed voorkomen. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) zorgt ervoor dat notarissen in Nederland hun werk goed kunnen doen.

Meer informatie: Alex Dijk (a.dijk@knb.nl) of Jacco Sjerps (j.sjerps@knb.nl)